

POROČILO ŽUPANA O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 1999

Tekoči prihodki proračuna so se v letu 1999 povsem približali 10 milijardam in so glede na predhodno leto narasli za slabih 10 %. Upoštevaje odcepitev občine Miklavž in Hoče-Slivnica je približno tolikšna tudi realna rast tekočih prihodkov. K temu prispevajo poleg davčnih tudi nedavčni prihodki, ki so glede na leto 1997 porasli za tretjino, oz. za šestino glede na leto 1998. Zmanjšali so se kapitalski prihodki (manjša odprodaja premoženja), predvsem pa zelo močno (za dve tretjini) transferni prihodki prek državnega proračuna. Potrjuje se ocena, da je državni proračun uvideven predvsem do malih in finančno nesamostojnih občin, kar bo še naprej vzpodbujalo drobitev teritorialnih skupnosti ter posledično povzročalo vse večje obremenitve državnega proračuna oz. prelivanje davkoplavečevalskega denarja.

Ko opazujemo najbolj grobo strukturo porabe mariborskega proračuna, je jasno, da se večina denarja prelije k posrednim uporabnikom: 50 % proračuna prek financiranja izvajalskih organizacij (predvsem v družbenih dejavnostih in v komunalni) in nadaljnjih 30 % proračuna prek izvajanja investicij. 10 % proračuna obsegajo različne oblike pomoči posameznikom in organizacijam. Prav tako 10 % proračuna porabi za svoje delovanje mestna uprava.

Glede na področja porabe že precej let prednjačijo družbene dejavnosti. Leta 1997 je šlo iz proračuna za ta namen 3.524 milijonov, leta 1998 pa 3.790 milijonov tolarjev. V letu 1999 sta se ločili občini Miklavž in Hoče-Slivnica, realizirani proračun družbenih dejavnosti v Mariboru pa je vseeno porasel na 3.814 milijonov SIT. Primerljiv delež v proračunu ima komunalna, ki je 1997 leta porabila 3.041 milijonov, leta 1998 le malo več – 3.054 milijonov, leta 1999 pa se je komunalna poraba v proračunu dvignila na 3.310 milijonov.

Med neposrednimi uporabniki proračuna, ki so glede na leto 1998 v lanskem letu precej povečali svoj delež, so:

- Zavod za turizem, ki je leta 1999 realiziral 95 milijonov odhodkov, leto pred tem pa 63 milijonov, kar priča o resni vzpodbudi za razvoj turizma v mestu.
- Mestni inšpektorat, ki je leta 1999 realiziral 73 milijonov, leto pred tem pa 63 milijonov, kar je prispevek k izboljšanju reda v mestu.
- Javni zavod za zaščitno in požarno reševanje, ki je leta 1999 porabil 221 milijonov iz mariborskega proračuna, leto poprej pa 149 milijonov.
- Proračun je povečal sredstva za Stanovanjski sklad od 775 milijonov na 805 milijonov SIT, ter tudi v Javnem podjetju za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči, v katerem je poraba narasla od 569 milijonov na 637 milijonov SIT.

- Izrazito so se povečala vlaganja v poslovne prostore, od 75 milijonov leta 1998 na 143 milijonov v letu 1999, ter v upravne prostore od 64 milijonov leta 1998 na 182 milijonov leta 1999. Oboje izpričuje povečano skrb za mestno premoženje. Glede na realizacijo v letu 1997 so se vlaganja v poslovne prostore povečala za štirikrat, v upravne prostore pa za šestkrat, kar zanesljivo demantira kritike o naraščajočem odstopanju od namenske porabe prihodkov na teh področjih.

V obširnih poročilih organov mestne uprave je prikazana celota delovanja Mestne občine Maribor, uvodoma pa želim usmeriti pozornost na naslednje najpomembnejše ugotovitve:

1. Mestni svet je na 13 rednih sejah, 4 izrednih sejah ter 135 sejah delovnih teles, poleg Nadzornega odbora na 9 sejah izpričal zavzetost za obravnavo in odločanje o vseh ključnih vprašanjih funkcioniranja mesta. Zagotavljanje strokovne podpore temu delovanju je predstavljajo veliko obveznost mestne administracije, ki nosi svoj del odgovornosti za razvoj lokalne demokracije. Ob hudem tempu so nastajali tudi nepopolni strokovni izdelki, kar je povezano tudi z uvajanjem novih pristopov in zakonskih ureditev.
2. V preteklem letu smo pričeli v večjem obsegu uporabljati informacijsko tehnologijo in mestna spletna stran je večstokratno povečala obseg, naglo pa se povečuje tudi število priključitev uporabnikov. Naša <http://www.maribor.si> je dobila najvišje ocene v državi in približali smo se točki, ko bo možno lokalno samoupravo odločilneje opreti na internet.
3. Bistveno so se razširile in poglobile intranetne aplikacije Mestne občine Maribor, povezane s projektom Svetovne banke ONIX. Maribor je v Sloveniji vzorčni poligon za geoekonomsko informatiko (<http://www.maribor.si/MOM-INT/21-SGISOP/home/default.htm>). Razvoj v preteklem letu nam omogoča, da nadaljujemo digitalizacijo prostorskega načrtovanja itd.
4. S celovito uvedbo programa DOKSIS v lanskem letu se na raven sodobne informacijske tehnologije dviga tudi pisarniško poslovanje mestne uprave in v prihodnjih letih lahko v tem pogledu napovemo res radikalne spremembe.
5. Na nek način je informacijsko pogojena tudi obsežna reforma finančnega poslovanja, ki se je začela z letom 1999 in so jo uvedli zakoni o davku na dodano vrednost, o izvrševanju proračuna, o računovodstvu, o javnih financah, itd., z obširnim seznamom izvedbenih predpisov. Gre za definitivni prelom z rutino občinskega poslovanja, kar terja velike dodatne napore, ne le strokovnih delavcev v financah, ampak praktično vseh občinskih uradnikov.
6. Prvi preizkus obvladovanja novih pristopov je bila priprava Proračuna 2000, ki ga je mestna uprava zadovoljivo prestala. Da smo ga sprejeli pred začetkom proračunskega leta, je dosežek samo po sebi in zanesljivo zasluži omembo med najvažnejšimi dogodki delovanja Mestne občine Maribor v letu 1999. To je prvi pogoj, da se po mnogih letih normalizira delovanje mestne uprave in mestnih javnih služb.

7. K normalizaciji upravljanja z mestnimi viri sodi tudi nadaljevanje dela pri urbanistični zasnovi mesta Maribor, kar nas uvršča med redke lokalne skupnosti, ki imajo za seboj že nekaj let sistematičnega dela pri tej nalogi.
8. Komplementarna prostorski regulativi mesta je Lokalna agenda 21, ki smo jo po mednarodnih standardih pričeli pripravljati v letu 1999. Gre za uveljavljanje nove razvojne paradigme, ki bi v naslednjih letih lahko vzpodbudila in povezala povsem nove nosilce razvoja v Mariboru. Vlada šteje naš projekt za model in ga sofinancira.
9. Novi so tudi pristopi k vzpodbujanju gospodarskega razvoja, ki jih je Mestna občina Maribor začela uveljavljati lani v okviru konzorcija za organiziranje in financiranje dejavnosti za pospeševanje gospodarskega in socialnega razvoja v regiji. Gre za Sklad za razvoj človeških virov, EU-regijo, Garancijski sklad, Regionalni pospeševalni center itd.
10. Maribor pa mora skrbeti tudi za žal nadpovprečno obsežno socialno problematiko, kar nam narekuje vzdrževanje cele mreže socialnih ustanov: javne kuhinje, zavetišča za brezdomce, krizni center za mlade, center za pomoč odvisnim od droge, varna hiša itd. Ta mreža je v Mariboru razvita precej nad slovenskim povprečjem, v kar nas silijo krizne razmere, omogočata pa jo kvalitetna stroka in odgovoren odnos mestnih oblasti.
11. Izredno perečega problema brezposelnosti se lotevamo tudi z obširnimi angažiranjem na področju javnih del. Mestna občina Maribor je absolutno največji "naročnik" javnih del v Sloveniji, pri čemer recimo večkratno presega Ljubljano. Ne glede na ugodno razmerje do vložka države, so javna dela pomemben element v realizaciji proračuna 1999.
12. Zaostrene socialne razmere potencirajo potrebo po financiranju programov za mladino. Mestna občina Maribor bistveno izdatneje od drugih občin finančno podpira programe Zveze prijateljev mladine, izvaja najboljširnejši slovenski projekt vzpodbujanja kreativnosti mladih "Maribor, mesto znanja in ustvarjalnosti" (Mladi za napredek Maribora, poletni raziskovalni tabori in šole, usposabljanje mentorjev, tekmovanja v znanju, mladi talenti itd.). Vzdržujemo Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše. Mesto financira vrsto programov urbane mladinske kulture (MKC, Pekarna, Kibla, MARŠ itd.). Obširno je tudi financiranje športnih programov za mlade.
13. Na socialno problematiko mesta se navezuje stanovanjska politika, kjer smo lani prispevali novogradnjo s 60 neprofitnimi stanovanji. Pridobili smo tudi blizu 20 socialnih stanovanj.
14. Leta 1999 je bilo mednarodno leto starejših, zato je bila temu sloju naših prebivalcev posvečena dodatna skrb: pripravili smo gradnjo doma upokojencev na Tezdem, začeli izgradnjo varovanih stanovanj, razširili programe "pomoči na domu" in "klic v sili" itd.
15. Mestna občina Maribor je bila v lanskem letu pobudnica povezovanja "pohorskih občin", ki so zainteresirane za organiziranje in razvoj Regijskega parka Pohorje. Uspešna iniciativa potrjuje, da je razglasitev Maribora za "Alpsko mesto 2000" utemeljena.

16. Maribor mora kot "prestolnica" Štajerske izkazovati tudi svoj družabni karakter. Zato štejemo za pomembno ohranjanje vseh tradicionalnih prireditev v mestu. Mestna uprava pa je bila naklonjena tudi novim zamislim, ki so nam lani prinesle vrsto zanimivih in množično obiskanih dogodkov.
17. V lanskem letu so potekale intenzivne razprave o konceptu lokalne turistične organizacije, ki so privedle do novih obetavnih povezav za uresničevanje turističnega potenciala mesta in regije.
18. V Mariboru in okoli njega so se v lanskem letu začeli največji cestno-prometni posegi v celotni zgodovini mesta. Najnужnejša, a tudi najbolj problematična pa so bila pogajanja z državo o Zahodni obvoznici, ki so se uspešno zaključila.
19. Dalekosežnega razvojnega pomena je bilo tudi nadaljevanje izgradnje nekaterih mestnih infrastruktur. Največja finančna sredstva je Mestna občina Maribor lani investirala v kanalizacijo in kolektorje. Naglo se širi plinovodno omrežje. Povečal se je obseg rekonstrukcije mestnega vodovodnega omrežja, ki je bilo v preteklosti preveč zapostavljeno.
20. Čeprav ob zelo omejenih možnostih, se je Mestna občina Maribor maksimalno izpostavila pri vrsti gospodarskih projektov: TAM, Ekonomska cona, sejmišče, aerodrom, tekstilna industrija itd. Izrabili smo vse domače in mednarodne povezave v prid gospodarskim subjektom. Prvi podatki o naraščanju zaposlenosti in zmanjšanju stopnje brezposelnosti morebiti že nakazujejo odmik od negativnih gibanj v preteklosti.
21. Bili smo nosilci povezovanja lokalnih skupnosti v Sloveniji. Skupaj z drugimi občinami smo postavili temelje za pridobitev statusa nacionalne organizacije za stalno konferenco lokalnih skupnosti.

Ob vsej spodobni zadržanosti pri ocenjevanju lastnega dela in dela sodelavcev v mestni upravi se čutim upravičenega predlagati oceno, da je bilo leto 1999 za delovanje Mestne občine Maribor uspešno.

Boris SOVIČ, univ. dipl. inž. el.
ŽUPAN